

BDP

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 44
Tarih: 03.10.2011

10/78

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Güvenlik güçleri tarafından toplumsal gösterilerde yaygın olarak kullanılan biber gazı, gaz bombası ve plastik merminin yol açtığı yaralanma, sakatlanma ve ölüm gibi ağır sonuçların bütün boyutlarıyla araştırılması, temel yaşam hakkını tehdit eden bu orantısız güç kullanımının önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'nci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Hasip KAPLAN

Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılmasında, işçi sendikalarının eylemlerinde, siyasi partilerin faaliyetleri esnasında; eylem ve etkinlikleri dağıtmak amacıyla polisin kullandığı plastik mermiler, gaz bombası ve biber gazı ölüm sağlıyor. 2000 yılından beri onlarca kişinin ölümüne yol açan ve son olarak Şırnak'ın Cizre İlçesi'nde 18 aylık Mehmet Uytun'un yaşamına mal olmuştur.

İnsan yaşamını ve sağlığını tehdit eden ve güvenlik güçlerinin eylem ve etkinlikler de en önemli 'dağıtma' aracı olarak bilinen göz yaşartıcı, bayıltıcı, nefes kesici gibi gazlar, insanların yaralanmasına ve ölümlerine yol açıyor. Hekimler, özellikle biber gazlarının yoğun olarak kullanılması halinde, fiziksel rahatsızlık, kan basıncında yükselme gibi rahatsızlıkların yanı sıra ölüme bile neden olabileceğine dikkat çekiyor. Yine biber gazının hipertansiyon krizi de yol açabileceğine dikkat çeken hekimler, özellikle alerjik bünyeli kişiler, astım ve benzeri solunum sistemi hastaları ile kalp hastaları tarafından yüksek oranda solunması halinde ise, ölümün kaçınılmaz olduğuna işaret ediyor.

Avrupa İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT), 2001 yılında yayımlandığı bir raporda, biber gazının potansiyel olarak tehlikeli bir madde olduğunu belirtirken, kapalı alanlarda kullanılmaması gerektiği, açık havada kullanılması konusunda da çekinceleri olduğunu kaydetmişti. Türkiye'de polisin bolca kullandığı biber gazı (CS) ve gaz bombaları, öldürücü kabul edilmese de son yıllar da ortaya çıkan tablo bunun bu kadar masum bir silah olmadığını da ortaya koyuyor. İstanbul'da 1 Mayıs 2007'de yaşanan olaylarda polisin Taksim-Gülleci Sokakta attığı gaz bombası, bir kahvehanenin önünde oturan 75 yaşındaki İbrahim Sevindik'in fenalaşmasına ve hayatını kaybetmesine neden olmuştu. Son olarak 6 Ekim'de İstanbul'daki IMF protestoları sırasında Taksim'de polisin kullandığı gaz bombaları sonucu 55 yaşındaki İshak Kalvo kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi. İstanbul'da 29 Mart 2006'da Ümraniye İlçesi'ne bağlı 1 Mayıs Mahallesi'nde yapılan bir anma töreninde polisin onlarca gaz bombası kullanarak yaptığı müdahalede, Hüseyin Demir (24) adlı yurttaş gaz zehirlenmesi sonucunda yaşamını yitirdi.

Kullanılan gaz bombalarının cinsi kamuoyuna açıklanmasa da yaşamını yitirenlerin çoğunun beyinlerinin patlaması sonucu ölmesi, bombanın insan vücuduna isabet etmesi sonucunda kurşundan daha tehlikeli bir etkiye sahip olduğunu ortaya koyuyor. 28 Mart 2006'da Diyarbakır'da 3 gün süren olaylarda kullanılan gaz bombaları 2 kişinin yaşamını yitirmesine yol açtı. Döner başlıklı gaz bombası 22 yaşındaki Tarık Atakaya adlı mobilya işçisinin başına isabet etti. Başının sol kısmından içeri giren gaz bombası Atakaya'nın yaşamını yitirmesine yol açarken, gaz bombası otopsi ile başından çıkarıldı. 30 Mart günü de Mahsum Mızrak adlı genç de polisin attığı gaz bombalarının hedefi oldu. Otopsi tutanağına göre, Mızrak'ın başına isabet eden gaz bombasının yol açtığı yaralanmaya bağlı olarak beyin harabiyeti ve kanaması sonucu yaşamını yitirdiği belirtildi. Hükümetin muhaliflerin hak aramasını engellemesi, yasalardan kaynaklanan gösteri ve düşünce açıklama hürriyetlerini engellemesi dikkat çekici şekilde artmaktadır. Taş atan çocuklara izinsiz gösteriler nedeniyle verilen ağır cezalar kamu vicdanını rahatsız etmektedir.

Gaz bombası, gaz fişegi, biber gazlı saldırı en son 4 Haziran 2010'da Silopi'de BDP Milletvekilleri Sevaahir Bayındır, Hasip Kaplan, Hamit Geylanî'ye, Belediye Başkanlarına ve halka karşı kullanıldı, otuz aşkın kişi yaralandı. Demokratik toplum olmanın gereği yapılan gösteri ve açıklamalarda, hükümetin taraf tuttuğu, İsrail olaylarında olduğu gibi haftalarca bazı kesimleri kayırdığı destek verdiği, diğer taraftan muhaliflerine karşı acımasızca saldırıda bulunduğu görülmektedir. Bu nedenle meclis araştırması açılması ve araştırma Komisyonu kurulmasında yarar bulunmaktadır.